

Istandiku plaani koostamise juhend

Töö esitada 2. kursuse 2. sessiooniks

1. Paberiruumi jaotus. Kasutada millimeetripaberit või tavalist kirjapaberit (A4, A3) (maastikupildi seades). Võib vormistada arvutil. Eraldada paberi vasakpoolsest servast 3 cm köitmiseks ning ülaservast 5 cm pealkirja, mõõtkava ja ilmakaarte jaoks. Ülejäänud paberile tuleb maa-ala plaan raamatu "Puuviljandus" lk.183 eeskujul (viljapuude tähistamisel kasutada sorte eristavaid tingmärke). Vajalikke soovitusi leiad lk.175-179.

Kujutage tegelikkust lihtsustatult: istandik ristkülikuline, taimedel ristkülik- või ridaasetus.

2. Mõõtmete ümberarvutamine kandmiseks plaanile

Soovitavad mõõtkavad on 1:100, 1:200, 1:250, 1:500, 1:1000 jne.

Mõõtkava $M 1 : Z$ korral

mõõde plaanil (cm) = mõõde looduses (m) x 100 / Z

3. Aia elementide kandmine plaanile

Maatüki pikem külj jäägu rööpseks paberi pikema küljega ja **põhjasuund osutagu paberi ülemise serva poole** otse või mingi nurga all. Joonestamist alustada paberi alumisest või vasakpoolsest servast. On kenam kui kultuuri read ühtiksid millimeetripaberi joontega.

3.1. Kultuur

Iga taim tähistada tema läbimõõdu suuruse tingmärgiga täiskasvanuna. Istutuskohta tähistab tingmärgi keskel olev \circ (olemasolev puu) või $+$ (projekteeritav). Igal sordil olgu erinev (värvus) tingmärk. Aja säästmiseks võib istutusrea tähistada joonega, mis lõpeb rea otsmise puu kohal ja tingmärgi teha vaid otsmistele puudele mõlemasse rea otsa. Soovitavad vahekaugused leiate veebilehelt http://ak.rapina.ee/jaan/e-ope/puu_kasv/index.htm

3.2. Kaitseistandik

Puude istutusrida tähistab pidev joon, mis lõpeb rea otsmise puu kohal. Istutusrida ümbritseb okste levikuulatust tähistav tingmärk. Vajadusel ulatub see üle teiste aia elementide.

3.3. Tee

Püsitee servad tähistatakse pideva joonega. Tee värvida mustaks (mustkate) või pruuniks (kruusakate). Ajutised teed kujunevad arvestusliku pinna piiri tähistamisega.

3.4. Tara

Tarakoht tähistatakse pideva ristitatud joonega. Võimalusel võib plaanile kanda ka üksikud tarapostid. Eri lehele teha tara plaan külj- ja otsvaates (M 1:50). Sellel olgu märgitud maapinnajoon, kaks posti (külgvaates), traatvõrk, pingutus- ja kinnitustraadid.

4. Kvartali arvestuslik pindala

Arvestusliku (kasuliku) pinna piir näidata katkendjoonega kultuuri äärmistest ridadest poole taimede vahekauguse kauguselt selles suunas. Kontuuri nurgad tuleb täpselt välja joonestada.

Leia plaanilt mõõtes kvartali arvestuslik pindala. Kontrolli, kas see ühtib arvutuse teel (ühe taime kasvupind x taimede arv) saadud pindalaga?

Ühe taime kasvupind = reavahe x taimede vahe reas.

5. Eksplikatsioon (plaani selgitus) peab aitama plaanist ilma suuliste selgitusteta aru saada. See koostatakse eraldi lehel ja liimitakse plaani servale, et tööd oleks mugav kasutada.

Märkus: **x-tähisega lahtrisse ei tule andmeid**

Aia elemendid ja materjalid	Tingmärk	Pikkus, pindala	Vahed m x m	Kogus ühik	Ühiku hind	Viide allikale	Maksumus EUR
Kultuur, sordid							
..Õunapuu..	x ha					
‘ ..Koit..’/ ..M26..		x	x		x	x	x
‘ .. ‘		x	x		x	x	x
Kaitseistandikud							
..harilik kuusk..	 m					
.....	 m					
Püsited (laius m)	 m ²	x	x			
Tara	 m	x	x	x		
a) ..metall..postid		x m tk			
b) traatvõrk (kõrgus)		x	x m			
c) pingutustraad (ø 4 mm) 1m = 98,3 g			 m kg			
d) kinnitustraad (ø 1 mm) 1m = 6,2 g , pikkus cm							

6. Kasutatud kirjandus

- **Nõuded plaanile.** Plaan esitada kustutamist mitte võimaldaval viisil. Pealkirjas olgu istandiku nimetus (kultuur, rajamisaeg) ja asukoht (maakond, vald, talu). Plaanil olgu põhjasuund, mõõtkava, sortide paiknemine (puid-põõsaid pealtvaates kujutavad tingmärgid), arvestusliku pinna piirid, kaitseistandikud, teed, tarakoht ja tara plaan mõõdus 1:50 ning eksplikatsioon, mis võimaldab plaani mõista täiendavate selgitusteta.
- **Retseerimine.** Tutvutakse ühe õpingukaaslase plaaniga. Ühine retsensioon koostatakse pärast tehnoloogiakaardi valmimist sama istandiku kohta.
- **Hinnatakse:**
 - a) vormi (välimus, kasutamise mugavus)
 - b) sisu (vastavus mõõtkavale, arusaadavus eksplikatsiooni abil).

Koostati: 29.12.2006; viimati muudeti: 19.02.2013